

Sygn. akt I KO 35/22

POSTANOWIENIE

Dnia 17 maja 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Kala

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 17 maja 2022 r.

na posiedzeniu

w sprawie R. H. skazanego za czyn z art. 286 § 1 k.k. i in.

kwestii przyjęcia wniosku skazanego o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 29 września 2020 r., sygn. akt II AKa (...)

zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w W.

z dnia 24 września 2018 r., sygn. akt III K (...)

na podstawie art. 545 § 3 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

odmówić przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania wobec jego oczywistej bezzasadności.

UZASADNIENIE

R. H. został oskarżony o to, że okresie od 7 września 2010 r. do 30 sierpnia 2012 r. w K. i w W. działając wspólnie i w porozumieniu ze S. N. i P. P., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, w krótkich odstępach czasu i w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, wprowadzając w błąd co do zamiaru pomocy w uzyskaniu kredytu konsolidacyjnego, podstępem doprowadził P. B. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci prawa własności nieruchomości składającej się z działki gruntu oznaczonej geodezyjnie numerem 73/12, obręb ewidencyjny A. Prywatne B - tereny mieszkaniowe, obszaru 0,0423 ha położonej w L. przy ul. S. i prawa własności samodzielnego lokalu mieszkalnego numer 33 położonego w L. przy ul. G. o łącznej wartości 1 200 000 zł, po zrealizowaniu w ramach uzgodnionego podziału ról następujących czynności:

- założeniu w dniu 7 września 2010 r. spółki W. sp. z o.o. z/s w L.,
 - doprowadzeniu w dniu 3 listopada 2010 r. do objęcia przez P. B. 42 100 udziałów wartości 50 zł każdy w spółce W. sp. z o.o. z/s w Ś. i pokryciu ich wkładem niepieniężnym (aportem) w postaci prawa własności ww. nieruchomości,
 - uzyskaniu w dniu 7 listopada 2011 r. od P. B. pełnomocnictwa do zbycia udziałów w W. sp. z o.o. z/s w Ś., a następnie dokonaniu sprzedaży w listopadzie 2011 roku S. N. 42 100 udziałów w ww. spółce za kwotę 42 100 zł,
 - zbycia przez S. N. na podstawie umowy z dnia 30 sierpnia 2012 r. P. P. 42 100 udziałów w spółce W. sp. z o.o. z/s w Ś. za kwotę 2 105 000 zł,
- co spowodowało utratę przez pokrzywdzonego udziałów w spółce, a tym samym prawa własności ww. nieruchomości bez jakiegokolwiek ekwiwalentu, przy czym czynu tego dopuścił się w okresie 5 lat od odbycia w okresie od 19 maja 2008 r. do 11 czerwca 2010 r. kary pozbawienia wolności na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w K. sygn. akt III K (...) za czyny z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k., art. 230 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i art. 11 § 2 k.k. tj. o czyn z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

Wyrokiem z dnia 24 września 2018 r., sygn. akt III K (...), Sąd Okręgowy w W. uznał oskarżonego R. H. za winnego popełnienia zarzuczonego mu czynu opisanego w pkt. I części wstępnej wyroku, tj. przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to, na podstawie art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i art. 33 § 2 k.k., wymierzył mu kary 3 lat pozbawienia wolności oraz 200 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 20 zł. Wyrok ten zawierał również rozstrzygnięcia dotyczące innych oskarżonych.

Powyższy wyrok został zaskarżony apelacją m.in. przez obrońcę oskarżonego R. H..

Wyrokiem z dnia 29 września 2020 r., sygn. akt II AKa (...), Sąd Apelacyjny w (...) w punkcie I zmienił zaskarżony wyrok wobec oskarżonego R. H. w punkcie I części rozstrzygającej w ten sposób, że:

- a. ustalił, że przypisanego mu przestępstwa oskarżony dopuścił się od 7 września 2010 r. do 22 listopada 2011 r.;
- b. z opisu czynu przypisanego wyeliminował:
 - działanie wspólnie i w porozumieniu z P. P.,
 - że w zakresie założenia spółki W. sp. z o.o. w L. i doprowadzenia P. B. 3 listopada 2010 r. do pokrycia udziałów w tej spółce aportem - prawem

własności nieruchomości położonych w L. przy ul. S. i przy ul. G., działał wspólnie i w porozumieniu ze S. N.,

- zbycie przez S. N. 30 sierpnia 2012 r. P. P. 42100 udziałów w spółce W. sp. z o.o. w Ś. za 2105000 zł;

c. ustalił, że karę pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Okręgowego w K. z 13 marca 2009 r., III K (...) oskarżony odbył od 19 maja 2008 r. do 22 grudnia 2008 r. i od 14 stycznia 2009 r. do 11 czerwca 2010 r. i za podstawę skazania i wymiaru kary przyjął art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k.

W pozostałym zakresie wyrok sądu pierwszej instancji, w stosunku do oskarżonego R. H., został utrzymany w mocy. Wyrok ten zawierał również rozstrzygnięcia dotyczące innych oskarżonych.

Powyższe orzeczenie zostało zaskarżone kasacją wywiedzioną m.in. przez obrońcę R. H.. Ww. nadzwyczajny środek zaskarżenia został oddalony jako oczywiście bezzasadny postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 29 grudnia 2021 r., sygn. akt V KK 590/21.

Pismem z dnia 16 marca 2022 r., powołując się na przepis art. 540 § 1 pkt 2 lit. b k.p.k. R. H. zwrócił się do Sądu Najwyższego o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 29 września 2020 r., sygn. akt II AKa (...), zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w W. z dnia 24 września 2018 r., sygn. akt III K (...).

W uzasadnieniu wniosku skarżący wskazał, że sąd wadliwie ustalił wartość 2 nieruchomości objętych treścią ksiąg wieczystych Sądu Rejonowego w L. X Wydział Ksiąg Wieczystych (...) i (...), co skutkowało wadliwą kwalifikacją prawną przypisanego skazanemu czynu jako przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. Powodem tego miałyby być brak oszacowania ich wartości przez biegłego sądowego. Skazany podał również, że z ksiąg wieczystych wynika, iż wartość hipoteki ciążącej na tych nieruchomościach przekraczała kwotę 3 000 000 zł. Wskazał nadto, że budynek przy ul. S. w L. posiada wady konstrukcyjne i prawdopodobnie „nie spełnia warunków na pobyt ludzi”. Do pisma dołączył także wydruk ze strony internetowej „D.” zawierający tekst pt. „Piękny dom pełen usterek”.

W kolejnym piśmie, datowanym na 4 kwietnia 2022 r., skazany wskazał, że wartość ww. nieruchomości „została zmanipulowana przez adwokata T. W. M.”, a sąd mimo wniosków R. H. nie powołał dowodu z opinii biegłego. Wskazał, że padł ofiarą zorganizowanego oszustwa procesowego i pomówień ze strony adwokata T. M., P. B. i innych ustalonych osób, z których większość miała cel (i posiada go do

dnia dzisiejszego) udaremnienia zaspokojenia z tytułu posiadanych zobowiązań wobec wierzyciela R. H.. Jemu samemu w nierzetelnym postępowaniu „udaremniono dokonanie pełnej wypowiedzi”. Postępowanie dowodowe zostało przeprowadzone w sposób niepełny, czego skutkiem są nieprawidłowe ustalenia co do wartości nieruchomości. Do pisma tego skarżący dołączył szereg załączników.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Złożony przez skazanego wniosek o wznowienie postępowania nie mógł zostać przyjęty.

Zgodnie bowiem z art. 545 § 3 k.p.k., sąd orzekając jednoosobowo, odmawia przyjęcia wniosku nie pochodzącego od osoby wymienionej w § 2 art. 545 k.p.k. (czyli prokuratora, adwokata, radcy prawnego albo radcy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej), bez wzywania do usunięcia jego braków formalnych, jeżeli z treści wniosku, w szczególności odwołującego się do okoliczności, które były już rozpoznawane w postępowaniu o wznowienie postępowania, wynika jego oczywista bezzasadność. Na postanowienie o odmowie przyjęcia wniosku przysługuje zażalenie do tego samego sądu, orzekającego w składzie trzech sędziów.

Pod pojęciem „oczywistej bezzasadności wniosku” należy rozumieć (poza sytuacją wymienioną wprost w powołanym przepisie, a związaną ze swoistym stanem *rei iudicatae*) takie przypadki, w których w rzeczonym wniosku, jako przyczynę wznowienia postępowania wskazano okoliczność niemieszczącą się w ustawowych podstawach wznowienia postępowania, albo też w ogóle nie podano żadnych podstaw wznowienia. Oczywiście bezzasadny jest również wniosek, w którym co prawda formalnie odwołano się do wskazanej w kodeksie postępowania karnego podstawy wznowieniowej, ale nie wyeksponowano konkretnych okoliczności przemawiających za wznowieniem postępowania albo przywołano okoliczności, które w powołanej podstawie wznowieniowej ewidentnie się nie mieszczą. Z ostatnio opisaną sytuacją mieliśmy do czynienia w przedmiotowej sprawie.

Skarżący, choć odwołał się do podstawy wznowieniowej z art. 540 § 1 pkt 2 lit. b k.p.k., to jednak nie wykazał, by ww. podstawa rzeczywiście zaistniała w przedmiotowej sprawie.

Zgodnie z art. 540 § 1 pkt 2 lit. b k.p.k. *postępowanie sądowe zakończone prawomocnym orzeczeniem wznowia się m.in. wtedy, gdy po wydaniu orzeczenia ujawnią się nowe fakty lub dowody wskazujące na to, że skazanego skazano za*

przestępstwo zagrożone karą surowszą albo nie uwzględniono okoliczności zobowiązujących do nadzwyczajnego złagodzenia kary albo też błędnie przyjęto okoliczności wpływające na nadzwyczajne obostrzenie kary.

Nadmienić wypada, że po zmianach wprowadzonych do kodeksu postępowania karnego, które weszły w życie w dniu 1.07.2015 r., nowe fakty lub dowody stanowiące podstawę wznowienia muszą być uprzednio nieznane, nie tylko sądowi, ale również stronie. Oznacza to, że wnioskodawca, który powołuje się na ww. podstawę zobowiązany jest wskazać, że owe fakty lub dowody nie były znane ani jemu ani sądowi przed datą uprawomocnienia się orzeczenia. Trzeba także pamiętać, że wznowienie w oparciu o ww. podstawę może nastąpić tylko wówczas, gdy treść nowego dowodu lub faktu, konfrontowana z pozostałym materiałem, który był podstawą dowodową kwestionowanego rozstrzygnięcia, stwarza przypuszczenie, że podsądnego skazano za czyn zagrożony karą surowszą niż kara grożąca za czyn, który w rzeczywistości popełnił (...). Ciężar uprawdopodobnienia zasadności wniosku o wznowienie postępowania spoczywa przy tym na wnioskodawcy, a to z uwagi na fakt, że prawomocnym wyrokiem skazującym zostało przecież obalone domniemanie niewinności. Nie wystarczy zatem samo powoływanie się przez autora wniosku na nowy fakt czy dowód, ale powinien on przedstawić co najmniej tzw. dowód swobodny świadczący o błędności skazania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 kwietnia 2008 r., II KO 84/07). Postępowanie wznowieniowe nie służy prowadzeniu na nowo kontroli ustaleń i ocen prawnych dokonanych w ramach zwykłego toku instancji. Uruchomienie tego postępowania może nastąpić tylko w wypadku przedstawienia sądowi konkretnych i poddających się weryfikacji faktów oraz dowodów potwierdzających, że dotychczasowe rozstrzygnięcie było błędne, a postępowanie powinno zostać ponowione (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2020 r., V KZ 55/20). Nowe fakty lub dowody, aby stały się podstawą wznowienia, muszą zatem wskazywać na wysokie prawdopodobieństwo błędności prawomocnego wyroku, a więc – mając na uwadze przywołaną przez autora wniosku podstawę wznowieniową – na realną możliwość skazania za inne, łagodniej zagrożone przestępstwo. Innymi słowy, muszą w sposób wiarygodny podważać ustalenia faktyczne przyjęte w prawomocnie zakończonym postępowaniu (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 sierpnia 2014 r., III KO 20/14).

Na takie dowody skazany w sposób oczywisty nie wskazał.

Odpisy zupełne ksiąg wieczystych nie tylko bowiem stanowiły materiał dowodowy znajdujący się w aktach sprawy (zob. np. k. 314 – 333), ale nadto

zostały wzięte pod uwagę przez sąd pierwszej instancji przy wydawaniu wyroku, na co nader wyraźnie wskazują pisemne motywy tego orzeczenia (k. 9526). Do treści ww. ksiąg wieczystych, skarżący odwoływał się również w osobiście sporządzonej „apelacji” (k. 11716 i n.), w której kwestionował przyjętą przez sąd wartość ww. nieruchomości i brak dopuszczenia dowodu z opinii biegłego na tę okoliczność.

W żadnym więc razie nie można twierdzić, że dokumenty te są dowodami nowymi lub wskazującymi na nowe fakty, w rozumieniu art. 540 § 1 pkt 2 lit. b k.p.k.

Tekst ze strony internetowej dziennik wschodni.pl pochodzi z dnia 13 stycznia 2009 r., a skarżący w żaden sposób nie wykazał, by informację o tym tekście powziął dopiero po uprawomocnieniu się wyroku. Co jednak najistotniejsze, ogólnikowość informacji zawartych w tym tekście oraz data jego sporządzenia nie pozwalają na postawienie tezy, że treść tego dowodu konfrontowana z pozostałym materiałem zgromadzonym w sprawie, stwarza wystarczającą podstawę do przypuszczenia, że wnioskodawcę niesłusznie skazano za przestępstwo oszustwa w typie kwalifikowanym, gdyż wartość nieruchomości wskazanych w opisie przypisanego oskarżonemu czynu, w czasie jego popełnienia, nie przekraczała kwoty 200 000 zł.

Odnosząc się natomiast do argumentów podniesionych w drugim z wniesionych przez skarżącego pism, należy przypomnieć, iż ewentualne błędy popełnione przez sąd w toku postępowania, w tym polegające na niezasadnym oddalaniu wniosków dowodowych, czy uniemożliwianiu skorzystania z prawa do wypowiedzi, nie mieszczą się w katalogu zawartych w kodeksie postępowania karnego podstawach wznowieniowych.

Fałszywe oskarżenie skazanego o popełnienie przestępstwa przed organem powołanym do ścigania lub orzekania w sprawach o te czyny, czy też zachowania polegające na kierowaniu przeciwko skazanemu ścigania o przestępstwo przez tworzenie fałszywych dowodów lub inne podstępne zabiegi, mogłyby być podstawą wznowieniową tylko wtedy, gdyby zostały spełnione warunki z art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k. i art. 541 k.p.k. Skazany musiałby wykazać nie tylko to, że w związku z postępowaniem dopuszczono się przestępstwa, a istnieje uzasadniona podstawa do przyjęcia, że mogło to mieć wpływ na treść orzeczenia (art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k.), ale nadto potwierdzić fakt popełnienia przestępstwa prawomocnym wyrokiem skazującym (art. 541 k.p.k.) lub orzeczeniem wskazującym, że rozstrzygnięcie takie nie może zapaść z powodu przyczyn wymienionych w art. 17 § 1 pkt 3-11 lub w art. 22 k.p.k. Przepis art. 541 § 2 k.p.k. wyraźnie wskazuje bowiem, że wniosek o wznowienie postępowania oparty na podstawie z art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k. powinien wskazywać wyrok skazujący lub orzeczenie zapadłe w

postępowaniu karnym, stwierdzające niemożność wydania wyroku skazującego. W przedmiotowej sprawie skarżący nie wykazał, by tego rodzaju orzeczenie kiedykolwiek zapadło. Jest wszak oczywiste, że waloru takowego orzeczenia nie ma wyrok Sądu Okręgowego w W. z dnia 18 stycznia 2019 r., wydany w sprawie III K (...), który skarżący pozyskał z portalu orzeczeń sądów powszechnych. Czyn nim przypisany jako czyn ciągły, niezależnie od tego, kto go popełnił, nie wykazuje bowiem jakiegokolwiek związku z przedmiotem postępowania, którego dotyczy wnioszek o wznowienie. Nadmienić także wypada, że dokument ten (powyższy wyrok) znajduje się również w aktach głównych na k. 11955 i n.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy, kierując się treścią art. 545 § 3 k.p.k., odmówił przyjęcia osobistego wniosku skazanego o wznowienie postępowania, bez podjęcia działań zmierzających do usunięcia braków formalnych, z uwagi na jego oczywistą bezzasadność.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia.